

Κέντρο
Εκπαιδευτικής και
Συμβουλευτικής
Υποστήριξης
Αιτωλοακαρνανίας

Προετοιμασία των παιδιών από τους γονείς
τους για επίσκεψη στο Κ.Ε.Σ.Υ.

Λίγα λόγια για το Κ.Ε.Σ.Υ.

- Τα Κ.Ε.Σ.Υ. είναι Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης, πρώην Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης (ΚΕΔΔΥ), τα οποία υπάγονται στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.
- Αξιολογούν μαθητές από 4-18 έτη. Το ηλικιακό όριο αξιολόγησης επιμηκώνεται έως το 22^ο έτος, εφόσον ο μαθητής έχει επαναξιολογηθεί σε πρότερο χρόνο.
- Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από μία διεπιστημονική ομάδα, που αποτελείται από έναν εκπαιδευτικό Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΑΕ) (προσχολικής / πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ανάλογα με τη σχολική βαθμίδα στην οποία φοιτά ο μαθητής), έναν κοινωνικό λειτουργό, έναν ψυχολόγο και επικουρικά έναν λογοθεραπευτή (Ν. 4547/2018, άρθρ. 51).
- Η διεπιστημονική ομάδα συναποφασίζει και, στη συνέχεια, εκδίδει γνωμάτευση, όπου προσδιορίζεται και περιγράφεται το είδος των δυσκολιών που, τυχόν, αντιμετωπίζει ο μαθητής, καθώς, επίσης, και ενδεικτικές προτάσεις για την υποστήριξή του. Ακόμα, προτείνεται το καταλληλότερο εκπαιδευτικό πλαίσιο φοίτησης για τον μαθητή, ανάλογα με τις δυσκολίες που αυτός αντιμετωπίζει (ειδικό σχολείο, τμήμα ένταξης, παράλληλη στήριξη). Παράλληλα, αν κριθεί απαραίτητο, του παρέχεται Εκπαιδευτικό Εξατομικευμένο Πρόγραμμα (ΕΕΠ), στο οποίο προσδιορίζονται οι καταλληλότεροι στόχοι για την υποστήριξη του, εντός του προτεινόμενου πλαισίου φοίτησής (Ν. 4547/2018, άρθρ. 51).
- Οι υπηρεσίες του Κ.Ε.Σ.Υ. παρέχονται δωρεάν και ο φάκελος του μαθητή παραμένει απόρρητος, διατηρώντας πρόσβαση σε αυτόν αποκλειστικά οι γονείς .

Διαπιστώσεις...

- Τα τελευταία χρόνια αυξάνονται ολοένα και περισσότερο τα ποσοστά μαθησιακών δυσκολιών ή προβλημάτων φοίτησης των παιδιών και των εφήβων στα σχολεία.
- Οι γονείς συχνά τείνουν να αντιμετωπίζουν μόνοι τους τα προβλήματα αυτά και προσπαθούν να βρουν λύση, βασιζόμενοι στη δική τους κρίση και γνώση γύρω από τα θέματα της παιδικής ηλικίας (Herbert, 1998).
- Οι δυσκολίες και η αμφιθυμία που σχετίζονται με την αναζήτηση βοήθειας από ειδικευμένο προσωπικό, συνήθως συνδέονται με φόβους των γονέων ότι θα στιγματιστεί το παιδί ή η οικογένεια, ενοχές ότι απέτυχαν στον ρόλο τους ως γονείς, αντίσταση στην αλλαγή που πιθανά θα προκύψει και θα διαταράξει τις ισορροπίες, φόβος μήπως, μέσω της επικοινωνίας με αγνώστους, αναδυθούν οικογενειακά μυστικά που συνδέονται με τραυματικά γεγονότα του παρελθόντος (Tisseron, 2014).

Διαπιστώσεις... (συνέχεια)

- Ωστόσο, υπάρχουν περίοδοι έντονης κρίσης μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον και οι γονείς σε κατάσταση σύγχυσης, αποφασίζουν να ζητήσουν βοήθεια από ειδικευμένο προσωπικό (Szur, 1997).
- Θέματα που συχνά δημιουργούν κρίση και απασχολούν τα παιδιά, σχετίζονται με τη φοίτησή τους στο σχολείο (σχέσεις με συνομηλίκους), προβλήματα μάθησης/επίδοσης, πένθος, διαζύγιο γονέων, τη σωματική ασθένεια δική τους ή του γονέα κλπ.
- Τα παιδιά, λοιπόν, βιώνουν συναισθηματικές συγκρούσεις, που ίσως προκαλέσουν σοβαρές ψυχικές διαταραχές (Dolto, 2000) και χρήζουν άμεσης παρέμβασης.

- Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι οι βάσεις της ομαλής ένταξης και φοίτησης των παιδιών στο σχολικό περιβάλλον τίθενται στην προσχολική ηλικία και ότι ο σπουδαιότερος περιβαλλοντικός παράγοντας που επηρεάζει τον ψυχοσυναισθηματικό τους κόσμο είναι η οικογένεια (Τσανίρα, 2007).
- Συνεπώς, όσο πιο έγκαιρα υπάρξει παρέμβαση στο πρόβλημα, τόσο αυξάνεται η πιθανότητα αντιμετώπισής του.

Οι γονείς ...

Συχνά, είναι δύσκολο για τους γονείς να πάρουν την απόφαση να επισκεφθούν έναν «ειδικό» με το παιδί τους. Κι αφότου πάρουν την απόφαση αυτή, έχουν να αντιμετωπίσουν την πρόκληση του πώς να το ανακοινώσουν στο παιδί.

- Οι περισσότεροι γονείς (αν όχι όλοι) βρίσκονται σε αμηχανία και δεν ξέρουν πώς να το παρουσιάσουν στο παιδί τους.
- Έτσι, κάνουν πολλές φορές την πρώτη επίσκεψη πολύ περισσότερο αγχωτική, για τα παιδιά, απ' ό, τι θα έπρεπε.

- Για παράδειγμα, κάποιιοι λένε: «Θα πάμε σ' έναν γιατρό» χωρίς να το προσδιορίσουν. Αφήνουν, έτσι, να εννοηθεί ότι η επίσκεψη μπορεί να περιλαμβάνει και κάτι δυσάρεστο ή επίπονο.
- Άλλοι, πάλι, μπορεί να μην ενημερώσουν καν το παιδί για το πού θα πάνε και το γιατί. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να βλέπουμε, κάποιες φορές, παιδιά που δε γνωρίζουν πού βρίσκονται και για ποιον λόγο.
- Υπάρχουν και περιπτώσεις που οι γονείς το ανακοινώνουν στο παιδί μία ώρα πριν το ραντεβού. Του προκαλούν, έτσι, πολύ άγχος ή και άρνηση, με αποτέλεσμα να καταλήγουν στην ακύρωση του ραντεβού.

Πότε ανακοινώνουμε την επίσκεψη στο παιδί;

- Περιμένετε για μια ήσυχη στιγμή
 - Μην εισαγάγετε το θέμα της επίσκεψης σε ειδικό, όταν το παιδί σας ή κι εσείς είστε έντονα θυμωμένοι ή στεναχωρημένοι. Μην αναφερθείτε σ' αυτό το θέμα ειδικά μετά από καβγάδες.
 - Στην περίπτωση αυτή, το παιδί θα το εκλάβει ως τιμωρία από εσάς. Ίσως, ακόμα, να μην είναι δεκτικό σε τίποτα, επειδή θα είναι θυμωμένο μαζί σας.
- Ταυτοποιήστε το πρόβλημα
 - Ενημερώστε το παιδί γι' αυτό που παρατηρείτε και σας ανησυχεί στη συμπεριφορά του.
 - Πείτε για παράδειγμα: «Παρατηρώ ότι μπλέκεις σε αρκετούς καβγάδες στο σχολείο τελευταία» ή «Φαίνεται ότι δεν κοιμάσαι καλά τα βράδια τον τελευταίο καιρό».

Πότε ανακοινώνουμε την επίσκεψη στο παιδί;

- Δείξτε ενσυναίσθηση
 - Πείτε στο παιδί ότι καταλαβαίνετε πως κάτι το απασχολεί κι ότι θέλετε να το βοηθήσετε. Μπορείτε να πείτε για παράδειγμα: «Πρέπει να είναι πολύ στενάχωρο το να μη σε θέλουν τα υπόλοιπα παιδιά στην παρέα τους.».
 - Ή «Κατανοώ τον θυμό σου με τη βαθμολογία σου. Διαβάζεις τόσες ώρες και η επίδοσή σου δεν είναι αντίστοιχη της προσπάθειάς σου...!!»
- Σε κάθε παιδί μιλάτε διαφορετικά, ανάλογα με την ηλικία του

Στα μικρά παιδιά

- Μπορείτε να πείτε για παράδειγμα: «Θα πάμε σε κάποιες κυρίες/κυρίους που βοηθάνε το σχολείο και τη κυρία σας να μάθει τι ξέρετε, για να την καθοδηγήσουν σε τι επιπλέον να σας μάθει». Οι κυρίες αυτές είναι δασκάλες, όπως η κυρία του σχολείου σας, έχει πολλά ωραία παιχνίδια με τα οποία μπορείς να παίζεις».
- Στις μικρές ηλικίες, στις οποίες χρησιμοποιείται αρκετά το παιχνίδι για την προσέγγιση, η επίσκεψη μπορεί να παρουσιαστεί και ως «ραντεβού για παιχνίδι».
- Επίσης, για τα μικρά παιδιά είναι, συχνά, βοηθητικό να έχουν μαζί τους ένα αγαπημένο τους κουκλάκι ή οποιοδήποτε άλλο οικείο αντικείμενο. Μ' αυτόν τον τρόπο θα νιώθουν καλύτερα κατά την πρώτη επίσκεψη.

Στα μεγαλύτερα παιδιά ...

- Μπορείτε να πείτε ότι μπορούν να μοιραστούν με τον ειδικό ό, τι τα απασχολεί. Αυτός θα τα βοηθήσει να ανακαλύψουν τρόπους, για να νιώθουν καλύτερα, μέσα από τη συζήτηση και μέσα από διάφορες δραστηριότητες κι ασκήσεις.
- Μπορείτε, ακόμα, για να τα παρακινήσετε, να πείτε: «Δοκίμασε να πας, και αν κάτι σε ενοχλήσει, σταματάμε και φεύγουμε...». Τα παιδιά της προ-εφηβείας κι εφηβείας (10 -18 ετών) είναι καλό να εμπλέκονται στην απόφαση επίσκεψης σε κάποιον ειδικό, αλλά και στη χρονική περίοδο του ραντεβού (π.χ. σε περίοδο διακοπών, εξετάσεων κλπ.).
- Ανάλογα με την περίπτωση, είναι καλό να πείτε στο παιδί ότι κι εσείς οι ίδιοι θα συμβουλευτείτε τον ειδικό. Δε θα πέσει, έτσι, όλο το βάρος στους ώμους του.
- Άλλωστε, οι οποιεσδήποτε μαθησιακές ή συναισθηματικές δυσκολίες ενός παιδιού στην εφηβεία ή προ - εφηβεία δεν πρέπει να γίνονται αιτία να μη λαμβάνεται υπ' όψιν η ατομικότητα και η κοινωνικοσυναισθηματική δυναμική του (Dowling, 2001, σπ. αναφ. στο Κουρκούτας & Caldin, 2012).

ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΓΟΝΤΑΙ!!

- Εκφράσεις του τύπου: «Αν δε σταματήσεις να το κάνεις αυτό, θα σε πάω στον γιατρό!». Η επίσκεψη δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως τιμωρία ή συνέπεια για μια ανεπιθύμητη συμπεριφορά του παιδιού.
- Μην παρουσιάζετε την επίσκεψη στο παιδί ως κάτι πολύ σοβαρό ή τρομακτικό. Η αξιολόγηση, ειδικά όταν αφορά παιδιά, αποτελεί μία ευχάριστη διαδικασία που περιλαμβάνει διάφορες διασκεδαστικές δραστηριότητες, ακόμα κι όταν πρέπει να αντιμετωπιστούν δύσκολα θέματα, όπως τραυματικές εμπειρίες, άγχος ή κακοποίηση.
- Τέλος, δώστε χρόνο στο παιδί να προετοιμαστεί πριν την αξιολόγηση. Μπορείτε να ξεκινήσετε να το προετοιμάζετε ακόμα και μία εβδομάδα πριν το ραντεβού.
- Σε καμία περίπτωση, όμως, μην του το πείτε τελευταία στιγμή!!!

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Dolto, F. (2000). *Ψυχανάλυση και Παιδιατρική*. Εκδόσεις Καστανιώτη
- Gil , E. (1996). *Treating Abused Adolescents*. New York: The Guilford Press
- Herbert , M. (1996). *Ψυχολογικά προβλήματα παιδικής ηλικίας*. Ελληνικά Γράμματα.
- Πιτσούνη, Δ. & Τσανίρα, Ε. (2007). *Θέματα Ψυχοδυναμικής Παιδοψυχιατρικής*. Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Κουρκούτας, Η., Ε. & Caldin, R. (2012). Οικογένειες παιδιών με μαθησιακές και ψυχοκοινωνικές δυσκολίες και προαγωγή της κουλτούρας ένταξης στο σχολικό πλαίσιο: Ανασταλτικοί παράγοντες και παράγοντες ώθησης. Στο: Η. Ε. Κουρκούτας & R. Caldin (Επίμ.), *Οικογένειες παιδιών με ιδιαίτερες δυσκολίες και σχολική ένταξη* (σελ. 17 – 54). Αθήνα: Πεδίο.
- Szur, R., & Miller, S. (1997). *Ψυχαναλυτική Ψυχοθεραπεία παιδιών, εφήβων και των οικογενειών τους*. Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Tisseron, S. (2014). *Οικογενειακά μυστικά*. Εκδόσεις Άγρα.
- Winnicott, D.W. (1971). *Το παιδί, το παιχνίδι και η πραγματικότητα*. Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Yalom, I. (2002). *Το δώρο της ψυχοθεραπείας, ανοιχτή επιστολή σε μια νέα γενιά ψυχοθεραπευτών και στους ασθενείς τους*. Εκδόσεις Άγρα.

